श्रीगणेशायनमः॥ योदेवोमुनिनिचयक्षुधाक्षुधावान्यत्तृप्यामुनिनिवहोपितृभिमाप ॥तस्यैवंनिजजगदंतरात्मभावंव्याकर्त्तुःपदमुपयामगोपसूनोः॥ १॥यज्जिज्ञासालभ्यतेयज्ञमुख्यैर्यत्रैकाग्र्यंप्रार्थ्यतेसंयमाद्यैः॥ तंसेवेऽहंसद्गुरुंलक्ष्मणार्यंब्रह्मब्रह्मज्ञानिवंशावतंसं ॥२॥ प्रणम्यनारायणतीर्थवर्यान्धीरेशमिश्रांश्चहमीरपुर्यान् कुर्मोगुरूणांहृदयानुरूपमारण्यकेपर्वणिभावदीपं॥ ३॥ तत्रपूर्वस्मिन्पर्वणिद्रौपदीत्राणेनभक्तेर्माहात्म्यंदर्शितं साचप्रतिज्ञापालनसत्समागमतीर्थाटनस्वधर्माचरणादिनालभ्यतइतितत्तदाख्यायिकामुखेनेहप्रतिपाद्यद्रौपदीदत्तशाकलेशाशनेनकृष्णेतृप्तेसतिदौर्वाससोपाख्यानेनभगवतोजगदंतरात्मत्वंदर्शितं धर्मयुधिष्ठिरसंवादेनभगवत्तत्त्वंअधिगमोपायसहितंचसंक्षेपेणोक्तं एवंद्यूतजिताःपार्थाइत्यादिनामंत्रायसमुपाविशन्नित्यंतेनग्रंथेन तत्रप्रथमेध्यायेसदसत्संगयोर्गुणदोषौद्वितीयेशौनकयुधिष्ठिरसंवादेनकाम्य

नारायणंनमस्कृत्यनरंचैवनरोत्तमं॥देवींसरस्वतींचैवततोजयमुदीरयेत्॥१॥ जनमेजयउवाच एवंद्यूतजिताःपार्थाःकोपिताश्चदुरात्मभिः॥ धार्त्तराष्ट्रैःसहामात्यैर्निकृत्याद्विजसत्तम॥ १ ॥ श्राविताःपरुषावाचःसृजद्भिर्वैरमुत्तमं ॥ किमकुर्वतकौरव्याममपूर्वपितामहाः ॥ २ ॥ कथंचैश्वर्यविभ्रष्टाःसहसादुःखमेयुषः॥ वनेविजह्रिरेपार्थाःशक्रप्रतिमतेजसः॥ ३॥ केवैतानन्ववर्त्ततप्राप्तान्व्यसनमुत्तमं ॥ किमाचाराःकिमाहाराःक्वचवासोमहात्मनां॥ ४॥ कथंचद्वादशसमावनेतेषांमहामुने॥ व्यतीयुर्ब्राह्मणश्रेष्ठशूराणामरिघातिनां॥ ५॥ कथंचराजपुत्रीसाप्रवरासर्वयोषितां॥ पतिव्रतामहाभागासततंसत्यवादिनी॥ ६॥ वनवासमदुःखार्हादारुणंप्रत्यपद्यत॥ एतदाचक्ष्वमेसर्वंविस्तरेणतपोधन ॥ ७॥ श्रोतुमिच्छामिचरितंभूरिद्रविणतेजसां॥ कथ्यमानंत्वयाविप्रपरंकौतूहलंहिमे॥ ८॥ वैशंपायनउवाच एवंद्यूतजिताःपार्थाःकोपिताश्चदुरात्मभिः ॥ धार्त्तराष्ट्रैःसहामात्यैर्निर्ययुर्गजसाह्वयात् ॥ ९ ॥ वर्द्धमानपुरद्वारादभिनिष्क्रम्यपांडवाः॥ उदङ्मुखाःशस्त्रभृतःप्रययुःसहकृष्णया॥ १०॥ इंद्रसेनादयश्चैवभृत्याःपरिचतुर्दश॥ रथैरनुययुःशीघ्रैःस्त्रियआदायसर्वशः॥ ११॥ गतानेतान्विदित्वातुपौराःशोकाभिपीडिताः॥ गर्हयंतोऽसकृद्भीष्मविदुरद्रोणगौतमान्॥ १२॥ ऊचुर्विगतसंत्रासाःसमागम्यपरस्परं॥ पौराऊचुः नेदमस्तिकुलंसर्वंनवयंनचनोगृहाः॥ १३॥ यत्रदुर्योधनःपापःसौबलेयेनपालितः॥ कर्णदुःशासनाभ्यांचराज्यमेतच्चिकीर्षति॥ १४॥

द्रीसुतयोरपिउपलक्षणं दुरात्मभिर्दुष्टचित्तैः सहामात्यैःसकर्णादिभिः निकृत्याच्छलेन ॥१॥ पूर्वःपितापरीक्षित्तस्यपितामहाः॥ २॥ एयुषःप्राप्तवंतः ॥ ३॥ उत्तमंतीव्रं ॥४॥५॥६॥ ७॥ द्रविणंपराक्रमःतेजःदेहकांतिश्चतेउभेपुष्कलेयेषांतेभूरिद्रविणतेजसःद्रविणंचपराक्रमेइतिविश्वः॥८॥गजसाह्वयात्हस्तिनापुरात्॥ ९॥वर्द्धमानपुरंनामयामविशेषःतदभिमुखंद्वारंतस्मात् वृधुहिंसायां वर्द्धमानाःहिंसकाःतेषांपुरं कुत्सितमार्गेणनिःसारिताइत्यन्ये॥ १०॥परिचतुर्दशाअधिकचतुर्दशाः पंचदशेत्यर्थः संख्ययाव्ययासन्नेतिसमासः समासांतविधेरनित्यत्वाद्बहुव्रीहौसंख्येयेइतिप्राप्तस्यडचूप्रत्ययस्याभावः॥ ११॥ १२॥ १३॥ १४॥

Digitized by Google